

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ
ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑΖΟΥΣΑΙ

411 π.Χ.

ΠΡΟΣΩΠΑ του ΕΡΓΟΥ

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

ΥΠΗΡΕΤΗΣ του ΑΓΑΘΩΝΑ

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

ΧΟΡΟΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

ΤΟΞΟΤΗΣ

ΥΠΟΘΕΣΗ του ΕΡΓΟΥ

Στην γυναικεία γιορτή της Αθήνας, τα Θεσμοφόρια, οι γυναίκες πρόκειται να αποφασίσουν τι τιμωρία θα επιβάλλουν στον τραγικό ποιητή, Ευριπίδη, γιατί τις κατηγορεί στα έργα του, ότι κλέβουν και εξαπατούν τους άντρες τους.

Έτσι, ο Ευριπίδης, μαζί με τον Μνησίλοχο ψάχνουν να βρουν μια λύση για να αποτρέψουν αυτή την απόφαση των γυναικών.

(Στη σκηνή φαίνεται το σπίτι του ποιητή Αγάθωνα στη μια άκρη και στην άλλη το Θεσμοφόριο. Μπαίνει ο Ευριπίδης ψάχνοντας αγωνιωδώς για κάτι και μαζί του ο Μνησίλοχος, ο κουμπάρος του, γέρος, που κάνει μεγάλη προσπάθεια να

ακολουθήσει το βήμα του Ευριπίδη - και πίσω τους μια
δούλα.)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ω, Δία, θα έρθει ποτέ το χελιδόνι να δώσει τέλος στο
χειμώνα της δυστυχίας μου;

Από το πρωί στο τρέξιμο είμαι με αυτόν τον άνθρωπο,
σίγουρα θέλει να με πεθάνει!

Ε, πια, Ευριπίδη, πριν μου πέσουν τα νεφρά μπορώ να μάθω
που με σέρνεις;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Για ποιο λόγο να ακούσεις όσα σύντομα θα δεις;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι λες; Πες ξανά. Δεν πρέπει να ακούω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι, όσα πρόκειται να δεις.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μήπως δεν πρέπει και να βλέπω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι όσα πρόκειται ν' ακούσεις.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καλά τα λες, αλλά τι μου λες ακριβώς; Ούτε να βλέπω
πρέπει ούτε να ακούω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Είναι δυο πράγματα ξεχωριστά από τη φύση τους.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Να μην κοιτάς κι ακούς τα ίδια πράγματα δηλαδή;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βέβαια.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πως δηλαδή είναι ξεχωριστά;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εξαρχής της δημιουργίας.

Όταν έγινε ο Αιθέρας και γεννήθηκαν εντός του τα
Ενόργανα,

για όσα έπρεπε να βλέπουν η Φύση δημιούργησε τα μάτια

- όμοιους με το δίσκο του ήλιου,

και για όσα έπρεπε ν' ακούν άνοιξε δύο τρύπες σαν
χωνάκια.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Και γι' αυτά τα δυο χωνάκια, μα το Δία,

να μην βλέπω κι ακούω; Χαίρομαι που το 'μαθα!

Πω πω τι μαθαίνεις δίπλα σε σοφούς!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πολλά τέτοια θα μάθεις από μένα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δίπλα στα πολλά τα τέτοια, λες να μάθω να κουτσαίνω κι
απ' τα δύο πόδια; Ώστε να μην μπορώ να σε ακολουθώ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δίπλα μου βιάδιζε κι άκου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δίπλα σου, και περιμένω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τη βλέπεις τούτη την πορτούλα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μα τον Ηρακλή, τη βλέπω!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ησυχία τώρα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ησυχία για το πορτάκι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πρόσεξε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Να κάνω ησυχία και να προσέξω για το πορτάκι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εδώ είναι το σπίτι του ξακουστού Αγάθωνα, του τραγικού
ποιητή.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ποιος είναι αυτός Αγάθωνας;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Είναι ένας Αγάθωνας...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μήπως είναι εκείνος ο μαυριδερός, ο γερός;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όχι. Κάποιος άλλος...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δεν τον είδα ποτέ. Μήπως έχει μακριά γενειάδα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ποτέ σου δεν τον είδες;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μα το Δία. Ποτέ δεν τον είδα να τον ξέρω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τον ξέρεις πως αλλά μπορεί να μην τον θυμάσαι.

Στάσου όμως, έλα στην άκρη, βγαίνει ένας υπηρέτης

με φωτιά και μυρτιές.

Φαίνεται θα προσευχηθεί για να έχει καλή έμπνευση ο
Αγάθωνας.

(Ανοίγει η πόρτα, βγαίνει ένας υπηρέτης)

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Κάντε ησυχία όλοι σας!

Κρατάτε το στόμα σας κλειστό.

Μέσα στο σπίτι ο αφέντης εμπνέεται

- ήρθαν οι Μούσες και χορεύουν στην καρδιά του.

Άπνοος να σταθεί ο αιθέρας.

Της θάλασσας το κύμα να σιγήσει...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Βρε, βρε!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα. Θέλω να ακούσω τι λέει.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Των πτηνών τα είδη να κουρνιάσουν.

Των άγριων θηρίων τα πόδια ακίνητα!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Βρε βρε !!!!!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Του λόγου ο μύστης, ο μέγας Αγάθωνας πρόκειται...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Να κάνει έρωτα;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Τίνος φωνή ακούστηκε;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ο σιωπηλός αιθέρας!

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

... πρόκειται τα σκαριά της τραγωδίας να στήσει.

Τώρα σμιλεύει τις αψίδες του λόγου,

τις τορνεύει, τις σκαλίζει,
δένει τις λέξεις, τα αποφθέγματα χύνει
παίζει τις αντιθέσεις,
πλάθει προπλάσματα σαν με κερί,
τα στρογγυλεύει, τα χύνει...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Και κουνιέται...

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ποιος άξεστος πλησίασε τον ιερό αυτό τόπο;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κάποιος πανέτοιμος και σένα και αυτόν
τον καλόφωνο ποιητή σου
να σας στριμώξει εδώ στις γωνιές.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Α! Πολύ θρασύς ήσουν στα νιάτα σου γέρο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μη Μνησίλοχε, άφησέ τον.
Πήγαινε κι εσύ και πες στον Αγάθωνα να βγει έξω
γιατί τον θέλω.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Μην παρακαλάς, μόνος του βγαίνει.

Άρχισε να γράφει, αλλά το κρύο που κάνει
δυσκολεύει τις στροφές να στρογγυλέψουν,
χρειάζεται ήλιο να δημιουργήσει η φαντασία.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κι εγώ τι να κάνω;

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Περίμενε. Βγαίνει.

(Ο υπηρέτης μπαίνει μέσα)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δία, τι να σχεδιάζεις για μένα σήμερα!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μα τους θεούς, θέλω να ξέρω γιατί στενάζεις και θλίβεσαι.

Δεν πρέπει να τα κρύβεις αφού είμαστε συγγενείς.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μεγάλο κακό μαγειρεύεται εναντίον μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ποιο; Σαν τι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σήμερα θα κριθεί αν ζει ο Ευριπίδης ή αν όλα τέλειωσαν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Σήμερα; πως; Τα δικαστήρια και η Βουλή είναι κλειστά,
Γιατί είναι η τρίτη μέρα των Θεσμοφορίων.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γι' αυτό ακριβώς με κάνει να τρέμω.
Οι γυναίκες είναι οργισμένες μαζί μου
και όρισαν σήμερα να συνεδριάσουν ενάντιά μου
στο ναό των Θεσμοφόρων.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιατί; Τι έχουν εναντίον σου;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Επειδή τις κακολογώ λέει στις τραγωδίες μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ε, μα τον Ποσειδώνα, δίκαια θα το πάθαινες.
Έχεις σκεφτεί όμως πως θα γλιτώσεις;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θα παρακαλέσω τον Αγάθωνα, τον τραγικό ποιητή,
να πάει αυτός στα Θεσμοφόρεια.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι να κάνει εκεί;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Να ανακατευτεί με τις γυναίκες
κι αν χρειαστεί να με στηρίξει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φανερά ή κρυφά;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κρυφά. Θα ντυθεί γυναίκα. Τέχνασμα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Έξυπνο το τέχνασμα, όπως συνηθίζεις.
Άριστα παίρνεις στα τεχνάσματα πάντα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ησυχία...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι είναι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ο Αγάθωνας βγαίνει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ποιος είναι; Που;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αυτός εκεί επάνω, στο μηχάνημα.

(Προβάλλει ο Αγάθωνας πάνω στο εκκύλημα, ξαπλωμένος πάνω σε έναν καναπέ, φοράει γυναικεία ρούχα και σιγοτραγουδά ποιήματα)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πρέπει να είμαι τυφλός, δεν βλέπω κανέναν άντρα.

Μια γυναίκα βλέπω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σώπα. Ετοιμάζεται να τραγουδήσει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι ωραίες τρίλλιες, αναρωτιέμαι αν πρόκειται να πετάξει
σα μύγα πάνω μας.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΧΟΡΟΥ

Την ιερή των Χθονίων λαμπάδα
κρατώντας ανυμνήστε ω κόρες!
Χορέψτε, υμνήστε την ελευθερία της πατρίδας σας.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΧΟΡΟΣ

Ποιο θεό να υμνήσουμε πες.
Με ευσέβεια η ψυχή μας δοξάζει το θείο.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΧΟΡΟΥ

Δόξαζε, Μούσα Το χρυσότοξο Φοίβο
που ύψωσε τα κάστρα στη γη του Σιμόη.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΧΟΡΟΣ

Με τον πιο όμορφο ύμνο Φοίβε σε τιμούμε
που εσύ είσαι ο πρώτος και βραβεύεις της Τέχνης τους
άριστους.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ

Υμνήστε και την Άρτεμη την κυνηγήτρα
που τρέχει πάνω στα βουνά τα δρυοσκεπασμένα.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΧΟΡΟΣ

Δοξάστε τη σεβάσμια την κόρη της Λητώς,
την παρθένα Άρτεμη!

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ

Τη Λητώ και την Ασιατική λύρα
που δίνει το ρυθμό στα πόδια
των Χαρίτων της Φρυγίας που χορεύουν.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ σαν ΧΟΡΟΣ

Τη Λητώ την Άνασσα προσκυνώ
και την κιθάρα την άξια
μάννα των ύμνων.

Έλαμψε φως και έπαιξε στα μάτια τα θεία
και το τραγούδι μας ξάφνου φωτίστηκε.
Γι' αυτό το Φοίβο, τον άνακτα, τίμα.
Της Λητώς υπέροχο τέκνο χαίρε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γλυκό το τραγούδι σας πονηρούλες σεβάσμιες
Γεμάτο λαγνεία και νάζι και γλυκά φιλιά,
τόσο που ακούγοντάς το ανατρίχιασα.

(Προς τον ΕΥΡΙΠΙΔΗ)

Και σένα θέλω να σε ρωτήσω,
όπως κάνει ο Αισχύλος σε ένα δράμα του,
ποιος είναι αυτός ο ανδρόγυνος; Από πού είναι;
Γιατί φοράει τόσο ανακατωμένα ρούχα;
Πως συμφωνεί η βάρβιτος με ποικιλοχρωμία,
λύρα με κεφαλόδεσμο και στηθόδεσμος με αρώματα!

Που παν αυτά; Πάει το σπαθί με το καθρεφτάκι;

(Προς τον ΑΓΑΘΩΝΑ)

Κι εσύ ο ίδιος, για πες μας, τι είσαι; Περνιέσαι για
άντρας;

Τότε που είναι το εργαλείο σου; Που είναι η χλαίνη και τα
άρβυλα;

Κι αν περνιέσαι για γυναίκα τότε που είναι το στήθος σου;
Ε;

Σωπαίνεις ε;

Το τραγούδι σου όμως περιγράφει ακριβώς τον χαρακτήρα
σου.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Α, γέρο γέρο! Κεντρί του φθόνου άκουσα,
το κέντρισμα δεν ένιωσα.

Τα ρούχα μου βρίσκονται σε αρμονία με τις σκέψεις μου.

Ένας ποιητής πρέπει να δοκιμάζει ο ίδιος
την φύση και τον χαρακτήρα των ηρώων του.

Αν γράφει έργο με γυναικεία πρόσωπα
πρέπει να ζήσει όπως αυτά...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Καβαλικεύεσαι λοιπόν σαν γράφεις για τη Φαίδρα;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Κι αν γράφει έργο με πρόσωπα άντρες

πρέπει όλη του η συμπεριφορά να γίνει αντρική.

Ό,τι λοιπόν δεν έχουμε από τη φύση μας, το αποκτούμε με την φαντασία.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Όταν θα γράψεις για σατύρους λοιπόν να με φωνάξεις
να 'ρθω από πίσω με το εργαλείο μου να βοηθήσω.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Και είναι ακαλαίσθητο να βλέπεις ποιητή
δασύτρυχο κι άσχημο.

Σκέψου τον Ίβυκο, τον Ανακρέοντα, τον Αλκαίο

- που έφεραν πολλούς χυμούς στην αρμονία -

καπελάκια γυναικεία φορούσαν

και τους άρεσαν οι λάγνοι χοροί της Ιωνίας.

Και ο Φρύνιχος, που θα έχεις ακουστά γι' αυτόν,

όμορφος ήταν κι ντυνόταν όμορφα

γι' αυτό και ήταν όλο τέχνη τα έργα του.

Υπάρχει μεγάλη αντιστοιχία στο έργο μας και στη φύση μας.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γι' αυτό άρα ο άσχημος Φιλοκλής γράφει άσχημα

κι ο Ξενοκλής ο κακός, κακά

κι ο Θεόγνης ο κρύος, κρύα;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Βέβαια. Αυτό το κατάλαβα
και γι' αυτό το λόγο φροντίζω τόσο πολύ για μένα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τον φροντίζεις πως;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πάψε να φλυαρείς Μνησίλοχε. Στην ηλικία του κι εγώ τα
ίδια έκανα όταν άρχιζα να γράφω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Α! Ευριπίδη! Μα τον Δία, δεν είχες καλούς τρόπους.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

(Στον Αγάθωνα)

Άσε με όμως να σου πω το λόγο που με έφερε εδώ.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Λέγε.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αγάθωνα, σοφός είναι όποιος μπορεί να εκφράσει πολλές
σκέψεις με λίγα λόγια.

Χτυπημένος λοιπόν, εγώ, από καινούργιο κακό έρχομαι να σε
παρακαλέσω σαν ικέτης...

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Τι ζητάς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Οι γυναίκες σήμερα στα Θεσμοφόρια, θα αποφασίσουν να με σκοτώσουν, επειδή τις κατακρίνω.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Κι τι μπορώ εγώ να κάνω γι' αυτό το θέμα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τα πάντα. Αν ανακατευτείς μαζί τους κρυφά, αφού μεταμφιεστείς ώστε να περνιέσαι μια από αυτές -

θα μπορούσες να πεις μια καλή κουβέντα για μένα, κι έτσι να με σώσεις.

Είσαι ο μόνος που θαμίλαγες αντάξιά μου.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Γιατί δεν πας τότε να τα πεις εσύ ο ίδιος;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αδύνατον. Πρώτα απ' όλα εμένα θα με αναγνωρίσουν.

Εγώ έχω γένια και είμαι ασπρομάλλης ενώ εσύ χαριτωμένος, άσπρος, φρεσκοξυρισμένος, η φωνή σου μοιάζει γυναικεία και είσαι και αφράτος...

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Ευριπίδη!...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι είναι;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Έγραψες ποτέ χαίρεσαι "να βλέπεις το φως, και δεν πιστεύεις ότι ο πατέρας σου δεν χαίρεται το ίδιο;"

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έγραψα.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Μη νομίζεις λοιπόν ότι θα εκθέσω τον εαυτό μου σε κίνδυνο για σένα. Μόνο τρελός θα δεχόμουν.

Δικό σου είναι το φταίξιμο, εσύ να υποστείς τη μοίρα σου.

Τις συμφορές δεν τις αποφεύγουμε με κόλπα. Αλλά πρέπει να τις δεχόμαστε και να κάνουμε υπομονή.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Σωστά! Και συ έχεις όμορφο πισινό όχι από τα λόγια αλλά απ' τα παθήματα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι σε εμποδίζει να πας ο ίδιος;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Θα έμπαινα σε μεγαλύτερο κίνδυνο από σένα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μα πως; Γιατί;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Τι πως; Γιατί; Θα πουν ότι χώνομαι ανάμεσά τους για να μιμηθώ τα κατώματα που κάνουν τη νύχτα και να μάθω τους τρόπους τους.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Άκου λέει, να μιμηθεί! Σαν πρόφαση όμως πολύ καλή είναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Λοιπόν Αγάθωνα, συμφωνείς;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Δεν το συζητώ καν.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ω, ο δυστυχισμένος! Πάει, τελείωσα!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φίλε μου και κουμπάρε, μην παραιτείσαι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι να κάνω;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ασ' τον να πάει στην ευχή και κάνε με μένα αυτό που
θέλεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αφού μου προσφέρεις, έλα βγάλε το μανδύα σου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Το έβγαλα κιόλας, στο έδαφος είναι.

Τι έχεις στο μυαλό σου να μου κάνεις;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αυτά θα τα γένια θα τα ξυρίσουμε, αυτά θα τα καψαλίσουμε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κάνε ό,τι θέλεις. Αφήνομαι ολοκληρωτικά σε σένα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αγάθωνα εσύ πάντα έχεις ξυράφια. Δάνεισέ μου ένα.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Πάρε μόνος σου. Εκεί στη θήκη είναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σ' ευχαριστώ.

Μνησίλοχε κάθισε. Φούσκωσε το δεξί μάγουλο.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ωι, ωι! Μη!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ε! Κάτσε ήσυχα... Μη σου κόψω το λαιμό κατά λάθος!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχ Αχ! Φεύγω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ει! Που πας;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στο ναό των Ευμενίδων, να σωθώ!

Δε μένω άλλο να με πετσοκόβεις, μα τη Δήμητρα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ντροπή σου να 'χεις απ' τη μια γένια κι απ' την άλλη
τίποτα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δε με νοιάζει!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μη για το θεό! Καταστρέφομαι! Έλα πίσω!

(Ξαναγυρίζει απρόθυμα ο Μνησίλοχος και κάθεται)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κάτσε ακίνητος και σήκωσε το κεφάλι. Γιατί είσαι τόσο
νευρικός;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχαχαχ!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι αχαχαχ, τέλειωσαν όλα, και τέλειωσαν μια χαρά.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τώρα θα με κατατάξουν σε ελαφρές μονάδες.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μη νοιάζεσαι. Φαίνεσαι όμορφος.

Θέλεις να δεις πως είσαι;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ναι, θέλω, φέρε τον καθρέφτη.

(Του δίνει ένα καθρεφτάκι)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Βλέπεις πως είσαι;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Α! Δεν είμαι εγώ! Τον Κλεισθένη βλέπω!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σήκω τώρα σκύψε να σου καψαλίσω και τ' άλλα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ωι ο τρισκακόμοιρος! Καψαλιστό γουρουνάκι θα με κάνεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ας φέρει κάποιος λύχνο ή δάδα.

(Φέρνουν ένα λυχνάρι)

Σκύψε. Σκέπασε καλά ό,τι πρέπει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Το προσέχω, μη σε μέλει. Με καις όμως. Νερό! Νερό
γειτόνοι! Πριν καώ...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κάνε κουράγιο!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι κουράγιο; Με κατάκαψες!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έλα, σταμάτα να γκρινιάζεις. Το πιο δύσκολο το άντεξες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φου ! Φου ! Μαύρισαν όλα.

Καψαλίστηκαν τα πάντα εκεί κάτω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θα σ' τον σφουγγίσει άλλος, μη σε νοιάζει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θα κλάψει όποιος βάλει το χέρι του να με πλύνει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αγάθωνα, εσύ αρνήθηκες να προσφερθείς.

Δάνεισέ μας τουλάχιστον έναν χιτώνα και μια ζώνη.

Μην μου πεις ότι δεν έχεις...

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Πάρτε ό,τι θέλετε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι να πάρω όμως;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Πρώτα πρώτα, αυτόν τον μακρύ, κίτρινο χιτώνα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Α! Μα την Αφροδίτη, τι γλυκά που μυρίζει!

Τον φοράω αμέσως. Και η ζώνη;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εδώ είναι.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στρώσε το χιτώνα όμορφα στα πόδια μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ένα μαντήλι θέλεις τώρα και μια κορδέλα.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Βάλε αυτό που φοράω τη νύχτα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μα το Δία, ό,τι πρέπει είναι.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μου πηγαίνουν, ε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θαύμα σε κάνουν, μα το Δία!

Φέρε Αγάθωνα και έναν μανδύα.

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Πάρε απ' το ανάκλιντρο. Πάνω εκεί είναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τώρα τα παπούτσια ε;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Τα δικά μου θα πάρεις. Νάτα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θα μου κάνουν;

Άνετα να είναι, ε;

ΑΓΑΘΩΝΑΣ

Δοκίμασέ τα. Εντάξει;

Τώρα που πήρατε ό,τι χρειαζόσαστε, εγώ αποσύρομαι.

(Το εκκύκλημα στρέφεται και ο Αγάθωνας εξαφανίζεται)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μοιάζεις τώρα καταπληκτικά με γυναίκα.

Ακόμη κάτι όμως, όταν μιλάς, να δίνεις μια γυναικεία
χροιά στη φωνή σου για να μην σε καταλάβουν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θα προσπαθήσω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πήγαινε τώρα στο ναό.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Όχι, μα τον Απόλλωνα, πριν μου ορκιστείς!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι να ορκιστώ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ότι αν τύχει καμιά αναποδιά, θα κάνεις τα πάντα για να με
σώσεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ορκίζομαι στον Αιθέρα, στην κατοικία του Δία...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιατί δεν ορκίζεσαι στους γιους του Ιπποκράτη;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ορκίζομαι λοιπόν σ' όλους τους θεούς μαζί, μεγάλους και μικρούς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Να θυμάσαι όμως ότι η ψυχή ορκίστηκε
η γλώσσα δεν ορκίστηκε. Δεν την όρκισα εγώ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έλα τώρα, γρήγορα. Χτύπησε το καμπανάκι.
Στο Θεσμοφορείο η συνέλευση αρχίζει. Εγώ φεύγω.

*(Φεύγει ο Ευριπίδης. Ο Μνησίλοχος με τη δούλα προχωρούν
προς το Ναό των Θεσμοφόρων.)*

*Η σκηνή αλλάζει και εμφανίζεται το εσωτερικό του ναού, με
τις γυναίκες που αποτελούν το Χορό συγκεντρωμένες.
Μπαίνει ο Μνησίλοχος, προσπαθεί να φαίνεται όσο το
δυνατόν περισσότερο γυναίκα και μιλάει γυναικεία καθώς
απευθύνεται στην δούλα του)*

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Έλα Θράκισσα, ακολούθα με.

Δες πως ανεβαίνει σαν σύννεφο ο καπνός από τις λαμπάδες
πως καίνε.

Ω, όμορφες θεές Θεσμοφόρες, δεχθείτε με, προστατέψτε με
όσο θα είμαι στο ναό μέσα και στο δρόμο καθώς θα
επιστρέφω στο σπίτι μετά.

Έλα Θράκισσα, άσε κάτω το πανέρι, βγάλε την πίτα να κάνω
τις προσφορές.

Δέσποινα τιμημένη και σεβάσμια Δήμητρα και συ Περσεφόνη.
Τη χάρη σας θέλω σήμερα, επιτρέψετε να σας προσφέρω
πολλές φορές τις προσφορές μου. Κάντε να μην αναγνωριστώ.

Δώστε της κόρης μου για να χαρεί, έναν άντρα - να είναι
τόσο πλούσιος όσο είναι ανόητος.

Και στο μικρό το γιό μου δώστε να 'χει κρίση και γερό
μυαλό.

Που είναι όμως μια θέση να ακούω καλά τις ομιλίες;

Εσύ Θράκισσα φύγε τώρα, δεν κάνει δούλοι να ακούν.

*(Φεύγει η Θράκισσα, κάθεται ο Μνησίλοχος ανάμεσα στις
γυναίκες)*

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

Ησυχία κάντε. Ησυχία. Προσευχηθείτε

στις δυο Θεσμοφόρες θεές, στη Δήμητρα και

στην Κόρη, και στον Πλούτωνα

και στην Καλλιγένεια και στη Κουροτρόφο Γη

και στον Ερμή και στις Χάριτες,

να την ευοδώσουν τούτη, και για το καλό της Αθήνας, να
έχει πολλά οφέλη, και για την δική μας καλή τύχη.

Κι όποια πει και κάνει τα καλύτερα και για μας και για
την πόλη, αυτή να πάρει το βραβείο.

Στείλτε αυτές τις ευχές στον ουρανό και θα έχετε καλή
τύχη.

Ιή Παιών Ιή Παιών Ιή Παιών

Ας χαιρόμαστε.

ΧΟΡΟΣ

Είθε να δεχτούν οι θεοί τις προσφορές

και τις προσευχές μας.

Δία παντοδύναμε και χρυσόλυρε Φοίβε
που βασιλεύεις στη Δήλο την άγια,
κι εσύ παρθένα και χρυσόλογχη,
που τούτη την πόλη κατοικείς την δοξασμένη. Έλα.

Και ένδοξη εσύ κυνηγήτρια κόρη
της Λητώς της πανέμορφης
κι εσύ Ποσειδώνα σεβάσμιε,
απ' τα βάθη της θάλασσας,
με τους αφρούς και τα κύματα, έλα,
και κόρες του θαλάσσιου Νηρέα
και του βουνού Νεράιδες.

Σάλπιγγα χρυσή
να ηχήσει τις ευχές μας συνοδεύοντας –
κι όμορφα να τελειώσει τούτη η Συνέλευση
αρχόντισσες γυναίκες της Αθήνας.

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

Προσευχηθείτε στους θεούς και στις θεές του Ολύμπου
και στις θεές και θεούς των Δελφών
και της Δήλου, και στους άλλους θεούς,
αν κάποιος μηχανεύεται κακό για το γένος των γυναικών
ή προτείνει ειρήνη με τον Ευριπίδη και τους Πέρσες
ή σχεδιάζει να εγκαταστήσει τυραννία
ή τον τύραννο να επαναφέρει,
ή όποιος μαρτυρά γυναίκα που προβάλλει

ξένο παιδί για σπλάχνο της
ή δούλα που την έχει μεσίτρα η κυρά της
κι αυτή το λέει στ' αφεντικό,
ή όποια την έστειλαν μαντάτα να πει
κι αυτή λέει άλλα,
αν ο αγαπητικός μιας παντρεμένης δώρα τάζει στα ψέματα
- και τίποτα δεν δίνει,
ή αν γριά δώρα πολλά δίνει στον εραστή της
ή όποια δέχεται εραστή και όμως τον προδίδει
ή ταβερνιάρης ταβερνιάρισσα ξίκικα πουλούν...
όλες σας ευχηθείτε το σπιτικό τους και οι ίδιοι
όλοι τους να βρουν κακό.
Και σε σας όλες πολλά καλά να δώσουν οι θεοί.

ΧΟΡΟΣ

Μακάρι να πραγματοποιηθούν αυτές οι ευχές
για την πόλη και το δήμο
κι όσες από εμάς πουν τα σοφότερα λόγια
τρανό καλό να δουν.
Όσες όμως παραβαίνουν και πατούν τους άγιους όρκους
βλάπτοντας,
θέλοντας να κερδίσουν, κάνοντας κακό,
ή ψηφίσματα και νόμους
θέλουν να καταπατούν
και στους εχθρούς μαρτυρούν
ή θέλουν τους Πέρσες να φέρουν στη χώρα μας

για να κερδίσουν κάνοντας κακό
όλοι τούτοι ασεβούν και την πόλη αδικούν.
Δία μεγαλοδύναμε δέξου τις ευχές μας
κι οι θεοί να μας βοηθούν
ας είμαστε γυναίκες.

(Η κηρύκαινα διαβάζει το ψήφισμα)

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

Ακούστε όλες. Η Βουλή των γυναικών αποφάσισε
με πρόεδρο την Τιμόκλεια, γραμματέα τη Λυσίλλα
και εισηγήτρια τη Σωστράτη,
τη δεύτερη μέρα των Θεσμοφορίων, που έχουμε αυστηρή
αργία,
να γίνει η Συνέλευση με την αυγή του ήλιου
και να αποφασίσουμε, το θέμα της να είναι ο Ευριπίδης
και τι κακό πρέπει να πάθει.
Για την ενοχή του όλες συμφωνούμε.
Λοιπόν; Ποια θέλει να μιλήσει;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Εγώ.

ΚΗΡΥΚΑΙΝΑ

Πρώτα φόρεσε το στεφάνι τούτο και ξεκίνα.

ΧΟΡΟΣ

Ησυχία. Ας κάνουμε όλες ησυχία. Προσέξτε τι θα πει.

Να, βήχει όπως κάνουν στην αρχή οι ρήτορες.

Χωρίς αμφιβολία θα μας πει πολλά.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Πήρα το λόγο να μιλήσω, γυναίκες,

όχι επειδή μ' έσπρωξε κάποια φιλοδοξία

- αυτό το ορκίζομαι, μα τις θεές -

δεν αντέχω όμως τόσα χρόνια να βλέπω

να μας λοιδορεί τις γυναίκες ο Ευριπίδης

ο γιος της μανάβισσας

και να μας ταπεινώνει τόσο πολύ.

Τι δεν μας σέρνει η γλώσσα του!

Όπου να βρει τρεις θεατές και θεατρίνους

μας πασαλείφει για καλά με ό,τι έχει.

Μας λέει ότι απατάμε τους άντρες μας

ότι θέλουμε πολύ να πηγαίνουμε με άλλους,

μπεκρούδες μας ανεβάζει και ψεύτρες

φλύαρες και προδότρες,

ότι είμαστε αρρώστια και πανούκλα των αντρών!

Και οι άντρες μας που επιστρέφουν από το θέατρο

μας στραβοκοιτούν και ψάχνουν να βρουν

που έχουμε κρυμμένο τον εραστή μας.

Και όσα κάναμε πιο πριν, δεν τα μπορούμε τώρα
γιατί τους τα είπε και ψυλλιάζονται -
τους τα έμαθε τα καμώματά μας.
Έτσι τώρα όποια μας πλέκει στεφάνι
τη λένε ερωτευμένη
κι αν της πέσει κατσαρόλα καθώς πηγαινοέρχεται,
ο άντρας της τη ρωτά
"γιατί σου 'πεσε η χύτρα;
Ο νους σου είναι στον Κορίνθιο;"

Κι όταν αρρωστήσει κάποια, με πονηριά ο αδερφός της λέει:
"Δεν μου αρέσει, το χρώμα που έχει".

Αν κάποια στείρα θέλει να δείξει για δικό της
παιδί που έχει αγοράσει από άλλη,
δεν μπορεί τώρα, καθώς παρακολουθούν τις κινήσεις της.
Κι οι γέροντες πιο πριν έπαιρναν μικρούλες,
αλλά μας ξεμπρόστιασε σ' αυτούς και τώρα
κανένας γέρος δεν παντρεύεται.
Θέατρο μας έκανε.

"Γέροντας παντρεύεται για να διαφεντεύεται", λέει.
Αυτός λοιπόν τους έκανε να βάζουν βουλοκέρια
κι αμπάρες στα δωμάτιά μας
και μας κλείνουν να μη βγούμε
και τρέφουν και σκυλιά, για να φοβόνται οι εραστές μας.
Και καλά αυτά, ας είναι. Τα άλλα όμως;
Εμείς πιο πριν κάναμε στο σπίτι κουμάντο

και βάζαμε χεράκι κρυφά και στο κρασί
και στο λάδι και στ' αλεύρι...
μα τώρα πάει, μας κόπηκαν όλα αυτά. Τώρα τα κλειδώνουν.
Έχουν κάτι πονηρά τρίδοντα κλειδάκια
κάτι λακωνικά, που δεν πάει αντικλείδι -
ενώ πριν μας ήταν εύκολο...
τρεις δραχμούλες μόνο φτάναν για ανοίξουμε και την πιο
καλοκλειδωμένη πόρτα,
ενώ τώρα τους δασκάλεψε ο Ευριπίδης, αυτή η πληγή,
κι οι άντρες έχουν πάντα στο λαιμό τους κρεμασμένες,
κάτι φθαρμένες σφραγιδούλες, δεν τις βγάζουν ποτέ.
Γι' αυτό λοιπόν σας λέω να βρούμε τρόπο
ή με φαρμάκι ή αλλιώς
να τον ξεκάνουμε αυτόν που μας κατάστρεψε.
Αυτά τα λέω φανερά. Τα άλλα θα τα κρατήσω κρυφά
και θα τα καταθέσω στη γραμματεία.

ΧΟΡΟΣ

Ποτέ ξανά δεν άκουσα
τόσο φαρμάκι να βγάζει
γυναίκα άλλη με τόση ευγλωττία.
Δίκαια όλα μας τα είπε
και όλα τα εξέτασε
καλά τα μέτρησε
και βρήκε και στοιχία γερά
με όλες τις λεπτομέρειες.

Τώρα και ο Ξενοκλής, ο γιος του Καρκίνου
να μιλήσει απέναντί της,
τα λόγια του θα σας φανούν πέρα ως πέρα ανίσχυρα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Β΄

Πήρα το λόγο για να προσθέσω μόνο λίγα πράγματα.

Η προηγούμενη τα είπε πάρα πολύ καθαρά.

Εγώ θα σας πω τι έπαθα.

Ο άντρας μου εμένα πέθανε στην Κύπρο
και μ' άφησε με πέντε μικρούλια ορφανά.

Έπλεκα στεφάνια στα λουλουδάδικα
και έτσι τα έτρεφα – κουτσά στραβά ως τώρα,
μα τώρα αυτός ο άθεος με τα θεατρικά του
τους έπεισε τους άντρες πως δεν υπάρχουνε θεοί.

Γι' αυτό κι ο τζίρος τώρα πήγε στο μισό.

Λέω λοιπόν σε όλες σας και σας προτρέπω
να τον ξεκάνουμε τον άνθρωπο αυτόν
για τα πολλά που είπε ενάντιά μας –
που άγρια μας πολεμά, σαν άγριος ανάμεσα
στ' αγριολάχανα της μάνας του.

Μα φεύγω τώρα, βιάζομαι,
έχω παραγγελία για είκοσι στεφάνια.

ΧΟΡΟΣ

Άλλο πάλι μεζεδάκι τούτο

πιο νόστιμο απ' το πρώτο
ξεπετάχτηκε!
Αχ τι του 'συρε καλέ!
Και όλα της επίκαιρα
γεμάτα σπέρτο όλα της τα λόγια
κι όλα νοήματα βαθιά και
καθαρά και κατανοητά.
Γι' αυτήν την αθεΐα του
πρέπει να πληρώσει πολύ ακριβά ο Ευριπίδης.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Με τόσα και τόσα που σας ψάλλει, καλές μου,
φυσικό είναι όλες να θυμώνετε και το αίμα σας να βράζει.
Κι εγώ βέβαια, να χαρώ τα παιδιά μου,
τον μισώ και τον παραμισώ, τρελή δεν είμαι,
όμως, τώρα που μιλάμε μεταξύ μας
– δεν είναι δα να βγούν τα λόγια μας παραέξω –
πρέπει να τα πούμε καθαρά.
Τι κάνουμε έτσι και τον κατηγορούμε
και μας κακοφαίνεται που ξέρει δυο τρεις
από τις μικρές μας ατιμίες μας και τις είπε...
Ενώ εμείς κάνουμε τόσες;
Εγώ για παράδειγμα, για να μην εκθέσω άλλην,
ξέρω καλά τα κρίματα που έκανα.
Το πιο τρελλό μου ήταν που τρίτο βράδυ παντρεμένη,

κοιμόμουν με τον άντρα μου,
μα είχα κι ένα φίλο - από μικροί γνωριζόμαστε...

Ήμουν επτά χρονών ακόμα -
που ήρθε και γρατζούνναγε την πόρτα απ' τον πόθο.

Εγώ κατάλαβα αμέσως κι αμέσως κρυφογλίστρησα
και με ρωτά ο άντρας μου "που πας;"
"Που πάω; Κόψιμο μ' έπιασε άντρα μου και πόνος.

Στο λουτρό πάω". "Πήγαινε" είπε.
Και σηκώθηκε ο δόλιος να βράσει κεδροκούκουτσα

και άνηθο και φασκόμηλο
και λάδωσα εγώ τους μεντεσέδες να μην τρίζουν

και βγήκα με τον εραστή μου
και στάθηκα πλάι στο βωμό και έσκυψα
και πιάστηκα απ' τη δάφνη.

Αυτά και τέτοια, όπως βλέπετε,
ποτέ του δεν τα είπε ο Ευριπίδης.
Ούτε λέει ότι όταν δεν βρούμε άλλους

βρίσκουμε δούλους κι αγωγιάτες
ούτε πως όταν όλη νύχτα πηγαίνουμε με άλλον
πρωί πρωί μασάμε σκόρδο,
να μην τον πάει ο άντρας μας το νου του στο κακό
όταν γυρίσει απ' τη βάρδια.

Αυτά, βλέπεις, ποτέ δεν τα είπε ο Ευριπίδης.
Κι αν κατηγορεί τη Φαίδρα, τι μας νοιάζει εμάς;
Ούτε και είπε ποτέ ότι κάποια

δείχνοντας στον άντρα της πως είναι ο χιτώνας

άντικρυ στο φως...

πίσω του ξεπόρτιζε κρυμμένο εραστή της.

Δεν το είπε αυτό.

Και ξέρω κι άλλη που έλεγε ότι κοιλοπονούσε

δέκα μέρες όλες - μέχρι που αγόρασε ένα μωρό

κι ο άντρας της γυρόφερνε να βρει να αγοράσει

γοργοβότανο για γέννα

κι έμπασε η γριά σ' ένα τσουκάλι το μωρό

βουλώνοντας το στόμα του με κερηθρούλα να μην ακούγεται

κι έπειτα μόλις η γριά έδωσε το σύνθημα

"φύγε άντρα μου, φώναξε, φύγε θα γεννήσω θαρρώ"

- γιατί το ποδαράκι του λάκτισε στο καπάκι...

Και βγήκε αυτός περήφανος γελώντας

και του ξεβούλωσε η γριά τότε το στοματάκι

και τσίριξε αυτό...

Κι η σιχαμένη τότε έτρεξε στον άντρα και του είπε:

"Άντε και λιοντάρι, σωστό λιοντάρι σου 'κανε!

Πρόσωπο ολόιδιο και σ' όλα του φτυστός εσύ!

Και η τσουτσούλα του ολόιδια - κάπως λοξή

σαν τη δική σου - ίδιο μπαρμπουνοφάσουλο".

Δεν τα κάνουμε αυτά; Μα την Άρτεμη τα κάνουμε.

Κι έπειτα τι τα βάζουμε με τον Ευριπίδη;

Τίποτα δεν μας λέει, μπροστά στα όσα φτιάχνουμε.

ΧΟΡΟΣ

Ω Θεοί!

Τι ήταν αυτό που μας προέκυψε!

Ποιος τόπος την έθρεψε αυτήν τη παράτολμη γυναίκα!

Τέτοια να πει η πανούργα ξεδιάντροπα και φανερά,

ποτέ δεν το φαντάστηκα ότι θα τολμούσε!

Τώρα τα πάντα είναι δυνατά.

Καλά το λέει η παροιμία

"Κάτω απ' την πέτρα να κοιτάς γιατί κάποιος ρήτορας
μπορεί

να είναι κρυμμένος και να δαγκώσει".

Α! Από τις ξετσίπωτες γυναίκες πιο ξετσίπωτη

είναι μόνο η γυναίκα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ε, μα την Αγλαυρο, την κόρη του Κέκροπα,

μυαλό πια δεν έχετε καθόλου!

Ή μάγια μας έκαναν ή τρελαθήκαμε!

Τι την αφήνουμε τούτη την άθλια

τόσες ντροπές να ρίχνει επάνω μας;

Αν είναι κάποιος ν' αναλάβει, εντάξει.

Ειδαλλιώς με τις δούλες μας οι ίδιες εμείς

χόβολη να πάρουμε καυτή

να τη ρίξουμε πάνω της να την τσουρουφλήσουμε

να μάθει να μην κακολογεί μια γυναίκα τις άλλες γυναίκες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Όχι και να με καψαλίσετε!

Αφού έχουμε ελευθερία και μπορούμε να μιλάμε στη
Συνέλευσή μας,

είπα κι εγώ για τον Ευριπίδη ό,τι κρίνω σωστό.

Πρέπει να με καψαλίσετε γι' αυτό;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Και ατιμώρητη να μείνεις;

Η μόνη που ξεφύτρωσες να τον υποστηρίξεις

αυτόν που τόσα κακά μας έκανε!

Όλο μύθους βρίσκει που μιλούν για πρόστυχες
και σου φτιάχνει ηρωίδες Φαίδρες και Μελανίπες,

όμως Πηνελόπη δεν έκανε καμιά...

Αφού η Πηνελόπη έδειχνε να 'ναι τίμια.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Εγώ την ξέρω την αιτία.

Πηνελόπη δεν θα βρεις ούτε μια, όσο κι αν ψάξεις!

Φαίδρες όμως είμαστε όλες!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Την ακούσατε; Ακούσατε τι είπε η κακούργα;

Όλες μας ντρόπιασε!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δεν τα είπα όλα όσα ξέρω, μα το Δία!

Να πω κι άλλα; θέλετε;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Όσα ξέρεις ξέρασες, δεν έχεις άλλα τώρα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Όχι, όχι. Ούτε το ένα στα χίλια δεν είπα.

Ούτε πως κρυφορουφούμε το κρασί με καλαμάκι...

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Α που να τριφτείς, να σκάσεις!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ούτε ότι δίνουμε κοψίδια στους εραστές μας

απ' τις γιορτές στα Απατούρια

και λέμε μετά ότι τ' άρπαξε η γάτα...

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αχ δεν την αντέχω, τρέλες λέει!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ούτε ποια λιάνισε τον άντρα της με τσεκούρι

ούτε ποια άλλη τον τρέλανε με βότανα

ούτε ότι έθαψε στο βόθρο τον πατέρα της...

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Α να χαθείς να χαθείς!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μια Αχαρνιώτισσα...

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ε μα, πια. Αυτά δεν τ' αντέχω.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ούτε είπα ακόμη ότι το αγοράκι της δούλας σου
το πήρες κρυφά και στη θέση του έβαλες
το κοριτσάκι που είχες...

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Α, μα τις θεές, θα μετανιώσεις!

Θα σε ξεμαλλιάσω εγώ, να δεις!

(Τις επιτίθεται κάποια, πιάνονται στα χέρια, χτυπιούνται)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μη! Μη μ' αγγίζεις, μα το Δία!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Να ! να δεις!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Να κι εγώ.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Κράτα μου Φιλίστη τη ζακέτα...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αγγιξέ με μόνο, μα την Άρτεμη, κι εγώ...

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τι θα μου κάνεις εσύ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θα σε κάνω να το βγάλεις το σουσαμόψωμο που έφαγες.

ΧΟΡΟΣ

Φτάνει. Σταματήστε το αλληλοφάγωμα.

Κάποια έρχεται τρέχοντας. Κάντε ησυχία
να την ακούσουμε σαν άνθρωπος να μιλήσει.

(Φτάνει ο Κλεισθένης ντυμένος γυναίκα)

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Φίλες μου καλές, μοιάζουμε εμείς όλες,
τα γούστα σας έχω, τα μαγουλάκια μου το δείχνουν.
Σαν γυναίκα το θέλω να σας υπερασπίζομαι πάντα,
και τώρα που άκουσα στην αγορά λίγο πριν
κάτι μεγάλο που είπαν για σας, κουβεντιάζοντας,
ήρθα να σας το πω να το μάθετε -
να έχετε το νου σας και τα μάτια σας.
Να μη σας βρει αυτό το κακό το μεγάλο ανυποψίαστες.

ΧΟΡΟΣ

Τι είναι αγοράκι; - μπορώ να σε λέω αγοράκι
αφού το μαγουλάκι σου χνούδι είναι μόνο!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ο Ευριπίδης λέει έστειλε, εδώ, ανάμεσά σας,
κάποιο γέρο συγγενή του.

ΧΟΡΟΣ

Για ποιο λόγο, γιατί;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Για να μάθει να του πει τι σκέφτεσθε και τι πρόκειται να
κάνετε για να τον τιμωρήσετε.

ΧΟΡΟΣ

Πως έτσι έναν άντρα μέσα στις γυναίκες δεν τον είδαμε;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τον μάδησε ο Ευριπίδης, τον καψάλισε
και τον έκανε να μοιάζει με γυναίκα!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Έλα καλέ, τα πιστεύεις αυτά;
Ποιος είναι τόσο άμυαλος να σταθεί να τον μαδήσουν;
Δεν το νομίζω, μα τις θεές!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ανοησίες λες! Το είπαν άνθρωποι που ξέρουν.
Θα ερχόμουν εγώ αλλιώς να σας πω ψέματα;

ΧΟΡΟΣ

Αυτά που μαθαίνουμε είναι φοβερά!
Να μην το πάρουμε στ' αψήφιστα το πράγμα.
Πρέπει να το ψάξουμε να βρούμε
πως μας ξέφυγε και κρύβεται σκυμμένος.
Ψάξε και συ Κλεισθένη να σου χρωστάμε διπλή χάρη.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Εσύ η πρώτη για να δω! Ποια είσαι εσύ...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

(Αχ που να πάει κανένας...)

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Πρέπει να γίνει έλεγχος.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

(Αχ ο δύστυχος!)

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Εγώ ποια είμαι λες; Του Κλεώνυμου η γυναίκα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Την ξέρετε εσείς οι άλλες ποια είναι;

ΧΟΡΟΣ

Ναι την ξέρουμε αυτήν. Τις άλλες ρώτα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Εσύ εκεί με το μωρό. Ποια είσαι;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Δούλα μου είναι. Την έχω για το παιδί.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

(Άσχημα την έχω, πάει! Πρέπει να φύγω)

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ε! Εσύ! Που πας, στάσου. Τι έπαθες;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Άσε με να πάω προς νερού μου...

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Δεν ντρέπεσαι; Άντε.. Περιμένω.

ΧΟΡΟΣ

Περίμενε και ψάξε την, ρώτα την καλά.
Αυτή είναι απ' όλες που δεν την ξέρουμε.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ε! Εσύ! Δεν τέλειωσες ακόμα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ναι, μα το Δία, έφαγα κάρδαμο εψές
και δεν μου βγαίνει τώρα.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Κάρδαμο ξεκάρδαμο φτάνει τώρα, έλα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι με τραβάς καλέ, άρρωστη γυναίκα;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Πες μου ποιος είναι ο άντρας σου;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τον άντρα μου ρωτάς; Τον τάδε τον ξέρεις,
απ' τα Κυθωδίκια;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τον τάδε ποιον τάδε;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ο τάδε καλέ, που κάποτε τον τάδε του τάδε...

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Α! Παλαβά λες! Εανάρθες εδώ άλλη φορά;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Βέβαια. Κάθε χρόνο.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Με ποια μένεις μαζί στη σκηνή;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Με την τάδε, βέβαια.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Σαχλαμάρες λες με έπρηξες.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Άσε Κλεισθένη, θα τη ρωτήσω εγώ.

Φύγε εσύ, δεν κάνει να ακούσει άντρας.

Πες μου εσύ. Πέρσι στα Θεσμοφόρια τι κάναμε πρώτα πρώτα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Για να θυμηθώ. Τι κάναμε είπες; Πίναμε.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Και μετά δεύτερο;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δεύτερο. Ξαναπίναμε.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αυτά σου τα είπε κάποια. Τρίτο, πες, τι κάναμε;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Η Ξενύλλα ζήτησε μια λεκάνη.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τίποτα δε λες. Έλα Κλεισθένη, έλα,
αυτή είναι ο άντρας που μας είπες...

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τι να τον κάνω τώρα;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Βγάλε του τα ρούχα να τον δούμε. Όλο περίεργα λέει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θα ξεντύσετε μια μάνα εννέα παιδιών;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Λύσε αυτόν τον κορσέ βρε χαμένε!

(Η γυναίκα επιχειρεί να τον λύσει, ο Μνησίλοχος
αντιστέκεται)

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Καρδαμωμένη φαίνεται. Γερή!

Α! Καλέ δεν έχει στήθος, μα το Δία!

Δεν έχει όπως έχουμε εμείς!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Είμαι στείρα και γι' αυτό. Δεν έμεινα ποτέ έγκυος.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Στείρα τώρα και πιο πριν μάνα με εννιά παιδιά;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Τι σκύβεις έτσι ρε; Που πας να την κρύψεις;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Α! Την έσπρωξε προς τα πίσω! Να την.

Την κατακοκκίνησες κακομοίρη!

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Αχ, που είναι;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Α! Τώρα την πέρασε μπροστά.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Δεν τη βλέπω! Που είναι;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Α! Πάλι πίσω! Να την.

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Ισθμό έχεις βρε; Τα σέρνεις πέρα δώθε
πιο συχνά απ' ό,τι τα πλοία οι Κορίνθιοι;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Βρε παναθεμά τον! Γι' αυτό μας έσυρε τα τόσα -
παινεύοντας τον Ευριπίδη!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

(Τρισκακόμοιρος, αχ τι έπαθα! Σε τι περιπέτειες μπήκα!)

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τι κάνουμε τώρα;

ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ

Να τον φυλάτε καλά μη σας γλιστρήσει.

Εγώ θα πάω να αναφέρω στους Πρυτάνεις.

(Απομακρύνεται ο Κλεισθένης)

ΧΟΡΟΣ

Τώρα κι εμείς λαμπάδες ν' ανάψουμε
τα πανωφόρια να βγάλουμε, να ζωστούμε γερά
και να ψάξουμε να βρούμε μήπως μπήκε
και σέρνεται ανάμεσα κι άλλος.
Να την περιτρέξουμε τη Συνέλευση όλη
και σκηνές και διαδρόμους

και ανάλαφρα παντού, παντού και σιωπηλά
με μάτια δεκατέσσερα.

Να μην αργούμε. Δεν έχουμε ώρα.

Ν' αρχίσει η πρώτη γύρω γύρω.

Ψάχνε τώρα και ψάξε γρήγορα παντού
μήπως κάποιος κάπου κούρνιασε κρυφά.

Παντού να κοιτάξετε, κι εδώ κι εκεί κι ολόγυρα
και σ' όλα κάντε ψάξιμο καλό.

*(Οι γυναίκες του Χορού εκτελούν την παρακάτω στροφή
ψάχνοντας)*

Αν κάποιος με γελάσει κρυφά και ανόσια

άσχημα θα πάθει και

θα γίνει παράδειγμα

για το που οδηγούν τα άδικα έργα

και οι άθεοι τρόποι.

Και τους θεούς θα τους δεχτεί

και σ' όλους θα δείξει

να σέβονται οι άνθρωποι όλα τα θεία

και όλοι να κάνουν το δίκαιο και όσιο

και να σκέφτονται μόνο ό,τι καλό.

Κι όποιον τον πιάσουν στο κακό να παθαίνει.

Μανία και λύσσα να τον καίει να τον δέρνει, αν αδικεί

και να δουν καθαρά γυναίκες και άντρες

πως ο θεός τα χτυπάει, πάντα παρών,

τα ανόσια και τα άνομα.

Όλα τα κοιτάξαμε, όλα και παντού.

Κανέναν δεν βρήκαμε να κρύβεται πουθενά.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ε, συ! Που φεύγεις, που πας; Στάσου.

Αχ δυστυχία η κακομοίρα! Άρπαξε το μωρό μου και φεύγει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φώναξε σκούζε. Δεν θα το πάρεις ξανά στην αγκαλιά σου αν
δεν μ' αφήσετε.

Στο γόνατο εδώ θα του μπήξω μαχαίρι στην καρωτίδα. Εδώ.

Θα τρέξει το αίμα του και ο βωμός θα κοκκινήσει.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αχ, γυναίκες, βοηθήστε την δύστυχη.

Φωνάξτε. Φωνάξτε να σωθεί το μονάκριβο παιδί μου!

Πιάστε αυτό το τέρας!

ΧΟΡΟΣ

Αχ αχ! Συμφορά!

Μοίρες σεβάσμιες τι είναι αυτό το καινούργιο κακό που
βλέπω;

Τι πράγμα θράσος γεμάτο και ασέβεια!

Τι κάνει φίλες μου, αχ! Που το πάει;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Θα τη χτυπήσω εγώ την ανομία σας. Έτσι.

ΧΟΡΟΣ

Απ' το ένα φοβερό, στο φοβερότερο, θεέ μου!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Και φοβερό και φριχτό. Αχ μου το άρπαξε από τα χέρια!

ΧΟΡΟΣ

Τι να πει κανείς, όταν τέτοια αναίσχυντα κάνει ο
αδιάντροπος;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Και δεν θα σταματήσω εδώ.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Δεν με νοιάζει από που ήρθες, αλλά δεν πρόκειται να
ξαναγυρίσεις εκεί – και να λες ότι τη γλίτωσες κάνοντας
τέτοιο πράμα.

Θα τιμωρηθείς.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Δεν θα το κάνεις, μα τους θεούς.

ΧΟΡΟΣ

Ποιος, ποιος θα 'ρθει αθάνατος βοήθεια στ' άδικο σου;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αδίκαια λένε αυτά. Το μωρό δεν θα τ' αφήσω.

ΧΟΡΟΣ

Μα τις δυο θεές, τέτοιες βρισιές, τέτοια κρίματα,

δεν θα τα κάνεις και θα μένεις ατιμώρητος.

Για έργα σου τα ανόσια, για ό,τι κάνεις

ακριβά θα το πληρώσεις.

Γρήγορα η τύχη σου αλλάζει και γέρνει

προς το κακό η ζυγαριά της.

Εσύ τώρα. Κι εσύ. Πάρτε αυτές τις γυναίκες και φέρτε
ξύλα.

Γρήγορα ανάψτε φωτιά και κάψτε τον πανούργο.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Πάμε Μανια για ξύλα.

Εσένα σήμερα εγώ κάρβουνο θα σε κάνω.

(Φεύγουν μερικές για να φέρουν ξύλα)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Βάλε φωτιά κι άναβε. Εγώ το ξεσπαργώνω.

Αχ μωράκι μου! Η φταίχτρα του χαμού σου είναι μονάχα η
μάννα σου.

Αυτήν να καταριέσαι.

Α! Τι είναι αυτό; Το μωρό είναι ασκί, κρασί γεμάτο!

Και φοράει και σανδαλάκια!

Α, γυναίκες άτιμες και μπεκρούδες,
για το κρασί τα πάντα μηχανεύεστε.

Τύχη είσαστε για τους ταβερνιάρηδες
κατάρρα όμως για μας και για τα σπίτια σας
και τα νοικοκυριά σας.

(Γυρίζουν οι γυναίκες με τα ξύλα)

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μανιά, βάλε πολλά ξύλα και μπόλικά προσανάμματα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Βάλε Μανιά! Κι εσύ, γυναίκα, πες μου, εσύ το γέννησες
αυτό;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Εγώ. Δέκα μήνες το είχα στην κοιλιά μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Στην κοιλιά σου το είχες;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ναι! Μα την Άρτεμη.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πέντε κιλά και παραπάνω είναι ε; Πες μου.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Γιατί με κοροϊδεύεις; Α!

Το ξέντυσες ξεδιάντροπε, μιας πνοής μωρό;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μιας πνοής μωρό;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μικρούλι, μα το Δία!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πόσο χρόνων είναι; Τριών, τεσσάρων τρύγων;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Απ' τα Διονύσια σχεδόν. Δως το μου όμως.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μα τον Απόλλωνα, όχι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Θα σε κάψουμε τότε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κάψτε με ολόκληρο. Μα το μωρό θα το σφάξω!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μη, σε ικετεύω! Ας το, και κάνε εμένα ό,τι θες.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φιλόστοργη μητέρα είσαι απ' τη φύση σου.

Μα το παιδάκι δε γλιτώνει.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αχ, αχ, παιδάκι μου!

Δωσ' μου Μανιά μια κούπα να βάλω το αίμα του.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Έλα. Βάλτο εδώ.

Με χαρά μου σου κάνω τη χάρη.

*(Ο Μνησίλοχος γεμίζει την κούπα, το πίνει, την
ξαναγεμίζει)*

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Αχ κακόχρονο να 'χεις παλιάνθρωπε αχαΐρευτε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τούτο τώρα το ασκί είναι γι' αφιέρωμα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Ποιο είναι γι' αφιέρωμα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τούτο. Παρ' το. Να!

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Δυστυχισμενούλα Μίκκα, ποιος το πήρε από την αγκαλιά σου;

Ποιος σου τ' άδειασε το γλυκό σου μωρουδάκι;

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Τούτος ο αχρείος. Κάτσε όμως μια που ήρθες,

φύλαγέ τον – να πάω στον Κλεισθένη

και να πάμε στους Πρυτάνεις να τους πω τι έγινε.

(Φεύγει η γυναίκα α΄)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Άντε τώρα ψάξε τι πανουργία θα με σώσει!

Τι σχέδιο τώρα να κάνω, τι κάμωμα;

Ο φταίχτης, αυτός που του πρέπει αυτό το πάθημα, είναι
άφαντος!

Πώς να του στείλω μήνυμα τώρα;

Α! Ξέρω έναν τρόπο. Θα κάνω σαν τον Παλαμήδη.

Θα γράψω πάνω στα κουπιά τι έπαθα και θα τα ρίξω στη
θάλασσα.

Μα δεν έχω κουπιά! Πώς να βρω, από πού;

Α! Αν πάρω αυτές τις πινακίδες για κουπιά;

Αυτά τ' αφιερώματα; Αν γράψω πάνω και τα ρίξω;

Καλό είναι. Εύλο αυτές, ξύλο και τα κουπιά.

*(Παίρνει τις πινακίδες, γράφει επάνω και γράφοντας
σιγανοτραγουδάει)*

Χέρια μου τώρα εσείς

πρέπει, βοηθείστε με να φύγω.

Ελάτε σανιδάκια μου, ξυστά μου μηνύματα

δεχθείτε τα σμιλέματα, της δυστυχίας μου κήρυκες! Αχ!

Δύσκολα γράφεται το ρω!

Ακόμα, ακόμα! Πω πω τι χάραξα!

Γρήγορα τώρα, τρέξτε παντού.

Από δώ, από κεί. Πρέπει γρήγορα να φτάσετε.

(Κάθεται και περιμένει τον Ευριπίδη)

ΧΟΡΟΣ

Ας παινέψουμε τώρα τον εαυτό μας λιγάκι.

Ο καθένας τις λούζει βρισιές τις γυναίκες

ότι είμαστε πληγή και μεγάλο κακό -

και κακίες και μίση και πόλεμοι, στάσεις,

συμφορές και όλα τα βάσανα
από μας ξεκινούν κι εμείς όλα τα φταίμε.
Μα τότε, αν είμαστε κακό – και αν είναι αλήθεια –
τι μας παντρεύεστε και δεν μας αφήνετε
ούτε να βγούμε έξω, ούτε ν' αγναντέψουμε;
Με τόση λαχτάρα τη συμφορά σας φυλάγετε;
Κι αν βγει η γυναίκα σας κάπου να πάει
και δεν είναι στο σπίτι, σας πιάνει μανία...
Που κανονικά θα 'πρεπε να χαίρεστε και θεό να δοξάζετε
αν στ' αλήθεια τη βρίσκατε τη συμφορά σας φευγάτη.

Κι αν πάμε και γλεντήσουμε σε σπίτι φίλης
και πτώματα απ' την κούραση κοιμηθούμε εκεί...
το κακό σας ζητάτε στο κρεβάτι και ψάχνετε.
Κι απ' το παράθυρο λίγο να δούμε, αν σκύψουμε,
να τα μάτια σας εσείς, το κακό σας να δείτε.
Κι αν ντραπούμε και τραβηχτούμε πίσω, σας πιάνει καημός,
πάλι να σκύψει το κακό σας να το ξαναδείτε.

Είμαστε πιο πάνω από σας είναι ολοφάνερο
και έχουμε αποδείξεις.
Αν πούμε, για παράδειγμα, ποιος είναι κατώτερος
εμείς λέμε εσείς, εσείς λέτε εμείς –
ας το εξετάσουμε συγκρίνοντας τα ονόματα.
Ένα αντρικό κι ένα γυναικείο.

Απ' τη Ναυσιμάχη, για παράδειγμα, πιο κάτω είναι ο
Χαρμίνος

- το δείχνουν και τα έργα του -

κι ο Κλεοφώντας βέβαια είναι πολύ κατώτερος απ' τη
Σαλαβακχώ

και όνομα αντρίκειο δεν πάει να αντιβγεί

με την Αριστομάχη και τη Στρατονίκη,

τις γνωστές από παλιά, στο Μαραθώνα.

Και με το Εύβουλη, ποιος περσινός βουλευτής

που παράδωσε σε άλλον εφέτος

μετριέται για καλύτερος; Κανείς δεν θα πει.

Ως προς αυτά ανώτερες καυχιόμαστε ότι είμαστε από εσάς.

Κι ούτε ποτέ γυναίκα θα κατακλέψει το δημόσιο

και θα γυρνά στην αγορά να καμαρώνει.

Λίγο σταράκι το πολύ να κλέψει απ' τον άντρα της

μα το πληρώνει την ίδια μέρα.

Άντρες όμως κλέφτες θα βρίσκαμε πολλούς.

Κι εκτός απ' την κλεψιά τους

είναι κοιλιόδουλοι πάνω από μας

και λωποδύτες και βρωμόστομοι

και άρπαγες σκλάβων

και το βιός τον πατρικό τους

δεν το φυλάνε όπως εμείς.

Εμείς και τώρα ακόμα

τα καλάθια μας κρατάμε

και τους αργαλειούς και τις σαΐτες

και τ' αντήλιο το κρατάμε,
οι άντρες μας όμως τα 'χασαν
και λόγχες και τα τόξα
και κάποιοι μάλιστα στον πόλεμο...
λαφραίνουν και τους ώμους τους
... πετώντας την ασπίδα.
Για πολλά θα τους κατηγορούσαμε δίκαια
τους άντρες - και για τούτο το πανέξυπνο.
Έπρεπε όποια γεννήσει χρήσιμο στην πόλη ναύαρχο ή
στρατηγό,
να την τιμούν οι άντρες
να της δίνουνε μια θέση τιμητική στις γιορτές
στα Σκίρα ας πούμε ή στα Στήνια
ή στις άλλες τις γιορτές τις γυναικείες.
Κι όποια μας γεννήσει πρόστυχο και δειλό,
τριήραρχο ανίκανο ή δόλιο κυβερνήτη
στο τέλος να τη βάζετε, με κομμένα τα μαλλιά,
κι απ' τη μάνα του γενναίου πίσω.
Δεν είναι σωστό, Αθηναίοι πολίτες,
η μάνα του Υπέρβολου να κάθεται λουσάτη
και ντυμένη στ' άσπρα, με τις μακριές πλεξούδες της
και δίπλα στη μάνα του Λάμαχου
και να τοκίζει χρήματα η τοκογλύφα -
που θα έπρεπε κανείς να μην της δίνει τόκο
και το κεφάλαιο να της έπαιρναν μάλιστα
και πάνω της να έριχναν...

"όποια τίκτει τέτοιο τόκο
πρέπει να πληρώνει τόκο".

(Ο Μνησίλοχος κοιτάει με αγωνία ολόγυρά του)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αλληθώρισα να περιμένω, τίποτα ο Ευριπίδης!

Τι τον εμπόδισε; Κρύο το βλέπει
του Παλαμήδη το κόλπο. Σίγουρα ντρέπεται γι' αυτό.

Με κόλπο τραγωδίας να τον φέρω;
Α! Τη νέα του "Ελένη!" Αυτή θα μιμηθώ.
Πέπλο γυναικείο έχω, όπως είχε κι αυτή.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Τι μηχανεύεσαι πάλι και χάσκεις;
Κάτσε και περίμενε τον Πρύτανη να 'ρθει:
πικρή θα σου βγει η Ελένη.

(Ο Μνησίλοχος "μιμείται" την Ελένη)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ροές του Νείλου με τις όμορφες τις νύμφες
που σαν βροχή δροσίζετε την ιερή γη
της Αιγύπτου και τη μαυριδερή φυλή της...

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Α! Μα την Εκάτη, αχρείος είσαι!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πατρίδα μου είναι η ένδοξη Σπάρτη.

Πατέρας μου ο Τυνδάρης...

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Βρε κατεργάρη! Ο Τυνδάρης είναι;

Δε λες το κάθαρμα ο Φρυνώνδας;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ελένη με είπαν...

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Βρε πάλι τη γυναίκα καμώνεσαι;

Ακόμα και τώρα που θα τιμωρηθείς;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πολλοί για μένα σκοτώθηκαν στα νερά του Σκάμανδρου...

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Α, που να σκοτωνόσουν κι εσύ!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Και τώρα ζω εδώ και ο Μενέλαος ο άντρας μου
δεν ήρθε ακόμα. Γιατί να ζω άλλο;

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Τα κοράκια φταίν που σ' αφήσαν.

(Εμφανίζεται ο Ευριπίδης, σαν ναυαγός)

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ω! Κάτι την καρδιά μου τη ζεσταίνει!
Δία! Μην την πνίξεις την ελπίδα που έρχεται!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σε ποιον ανήκει αυτό το μεγαλόπρεπο παλάτι
να δεχτεί ναυαγούς - ταλαιπωρημένους
απ' την κακοκαιρία και το κύμα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Είναι τα ανάκτορα του Πρωτέα.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Ποιου Πρωτέα; Τι ψέμματα που λέει!
Δέκα χρόνια είναι που πέθανε ο Πρωτέας.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σε ποια χώρα μας έβγαλε το ακυβέρνητο καράβι μας;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Η Αίγυπτος είναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ωχ ο δύστυχος, που μας παράσυραν τα κύματα!

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Μην πιστεύεις ούτε μια λέξη. Ψέματα σου λέει.

Εδώ είναι ο ιερός ναός των Θεσμοφόρων.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Είναι μέσα ο Πρωτέας;

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Α! Εένε! Ακόμα δε συνήλθες από τη ζαλάδα της θάλασσας.

Σου είπα πέθανε ο Πρωτέας. Και το άκουσες.

Τι ρωτάς τώρα αν είναι μέσα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πέθανε; Αχ! Ο τάφος του που βρίσκεται;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αυτός είναι ο τάφος του. Πάνω του κάθομαι.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Τολμάς και λες τάφο το βωμό;

Α να χαθείς παλιάνθρωπε!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κι εσύ γυναίκα γιατί κάθεται πάνω στον τάφο του
και σκεπάζεις το πρόσωπό σου με πέπλα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Γιατί ο γιος του Πρωτέα θέλει με τη βία να με παντρευτεί!

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Γιατί τον ξεγελάς πάλι τον ξένο άθλιε;
Αυτός, ξένε, με πονηριά ήρθε εδώ ανάμεσά μας.
Να μας κλέψει τα κοσμήματα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Λέγε για μένα τέτοιες κατηγορίες. Λίγο με νοιάζει...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ξένη, ποια είναι αυτή η γριά που σε κακολογεί;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Του Πρωτέα η κόρη, η Θεονόη!

ΓΥΝΑΙΚΑ Α΄

Μα τις θεές, όχι! Η Κριτύλλα είμαι εγώ
απ' τον Γαργητιό η κόρη του Αντίθεου, .
Όσο για σένα, είσαι απατεώνας!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μιλάς στο βρόντο. Εγώ τον αδερφό σου δεν τον παντρεύομαι.
Δεν τον προδίνω τον άντρα μου εγώ, το Μενέλαο,
που είναι στην Τροία.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι λες ξένη; Στρέψε προς τα εδώ το πρόσωπό σου!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Σε ντρέπομαι ξένε. Είμαι απεριποίητη.

(Στρέφει το πρόσωπο)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι είναι αυτό! Ω θεοί! Τα έχω χαμένα!
Ποιο πρόσωπο είναι αυτό που βλέπω! Ποια είσαι;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κι εσύ; Ποιος είσαι εσύ; Κι εγώ το ίδιο τaráζομαι
βλέποντάς σε!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ελληνίδα είσαι ή κάποια από εδώ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ελληνίδα. Αλλά πες μου κι εσύ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τδια! Ολόιδια είσαι με την Ελένη!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κι εσύ με το Μενέλαο ίδιος...

αν κρίνω απ' τις αγριότριχες!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αναγνώρισες τον πιο δυστυχημένο άνθρωπο!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ω! Ήρθες στην αγκαλιά της γυναίκας σου. Μετά από τόσα χρόνια!

Πάρε με. Πάρε με άντρα μου. Σφίξε με!

Έλα να σε φιλήσω! Πάρε με από δω. Πάρε με!

Να φύγουμε μακριά γρήγορα!

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Μα τις θεές! Θα κλάψει πικρά όποιος πάει να σε πάρει.

Τούτος ο δαυλός βαρύς θα πέσει πάνω του.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Με εμποδίζεις να πάρω την κόρη του Τυνδάρη τη γυναίκα μου, στη Σπάρτη;

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Α! πα πα! Πανούργος είσαι κι εσύ! Συνεργάτης του μάλλον.

Γι' αυτό τόση ώρα αιγυπτιολογούσατε!

Έρχεται ο Πρύτανης όμως με το φύλακα.

Θα τα πληρώσει τώρα τούτος τα έργα του.

(Φαίνεται να έρχεται ο Πρύτανης)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αυτό δεν είναι καλό τώρα... Πρέπει να του δίνουμε!

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κι εγώ ο τρισδύστυχος; Τι θα κάνω;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ησύχασε. Όσο ζω δεν θα σ' αφήσω.

Εκτός κι αν μ' εγκαταλείψουν τα κόλπα μου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τούτο το κόλπο δεν έκανε τίποτα.

(Ο Ευριπίδης φεύγει. Φτάνει ο Πρύτανης, που ακολουθείται
από έναν Σκύθη τοξότη)

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Ποιος είναι ο απατεώνας που μου είπε ο Κλεισθένης;
Τι σκύβεις εσύ; Πάρε τον τοξότη, δέσε τον στη σανίδα
και κάτσε φρουρός. Πρόσεχέ τον.
Μην αφήσεις κανέναν να πλησιάσει!
Χτύπα τον όποιον έρθει κοντά σας.

ΓΥΝΑΙΚΑ Γ΄

Ναι. Γιατί μόλις πιο πριν παραλίγο να τον έπαιρνε ένας
άλλος απατεώνας.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ω Πρύτανη!... Να χαρείς αυτό το δεξί σου χέρι που ξέρω
πόσο αγαπάς και το απλώνεις με χάρη για να πάρεις τα
χρήματα που είναι να σου δώσουν!

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Τι χάρη θέλεις;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Πες στον τοξότη σου να με δέσει γυμνό στο σανίδι.
Να μη γελάνε μαζί μου τα κοράκια όταν με τρώνε, που θα με
βλέπουν, γέρο άνθρωπο, να φοράω γυναικεία ρούχα.

ΠΡΥΤΑΝΗΣ

Η Βουλή αποφάσισε έτσι όπως είσαι.

Να σε βλέπουν οι άλλοι να παραδειγματίζονται.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχαχαχ! Αχ παρδαλή φορεσιά μου

Τι μου 'κανες! Δεν έχω ελπίδα σωτηρίας.

(Ο Πρύτανης φεύγει. Ο τοξότης παίρνει τον Μνησίλοχο)

ΧΟΡΟΣ

Τώρα εμπρός να χορέψουμε όλες, όπως συνηθίζουμε,

στις ιερές μας γιορτές,

που κι ο Παύσωνας ακόμα τις γιορτάζει και νηστεύει
και προσεύχεται να είναι συχνές και να τις χαίρεται.

Όλες εμπρός με ανάλαφρο πόδι όλες σε κύκλο

χέρι με χέρι

στο ρυθμό του χορού παραδομένες.

Γρήγορα τα πόδια εμπρός

και τα μάτια παντού να κοιτούν

γύρω γύρω στου χορού την ακρίβεια.

Και όλες μαζί

το γένος των θεών του Ολύμπου

τραγουδάμε και δοξάζουμε.

Κι αν ένας προσμένει, στη γιορτή μας να πούμε

για τους άντρες άσχημα λόγια, είναι ανόητος.

Τώρα αμέσως όπως ταιριάζει, πρέπει με χάρη
του χορού μας πρώτα τον κύκλο να στήσουμε.

Προχώρα και το Φοίβο και την Άρτεμη τραγούδα
την αγνή κυνηγήτρα!

Χαίρε τοξοβόλε. Δίνε μας τη νίκη.

Και την Ήρα τη σεβάσμια ας υμνήσουμε όπως πρέπει
που σ' όλους τους χορούς συμπαίζει
και κρατά του γάμου τα κλειδιά.

Και τον Ερμή των κοπαδιών παρακαλώ
και τον Πάνα και τις Νύμφες

να 'ρθούν και να χαρούν καλά με κέφι στη γιορτή μας.

Σύρε τώρα με καρδιά τη διπλοστροφή με χάρη
τα πόδια μας γερά, ως πρέπει, να χτυπούμε,
τη νηστεία την κρατούμε.

Έλα πήδα στριφογύρνα πάνω στο ρυθμό
το τραγούδι ζωντάνεψε.

Σύρε ο ίδιος το χορό
κι εγώ τη χάρη του υμνώ
με τα ιερά τραγούδια.

Βροντερέ μας Βρόμιε
της Σεμέλης γιε και του Δία,
χορευτή γλεντοκόπε

με τις Νύμφες στα βουνά και γλυκόλαλα
τραγούδια χόρευε Διόνυσε

ολόκληρη τη νύχτα αυτή

ευοί ευάν ευοί ευάν.

Κι ολόγυρα αντιλαλεί

του Κιθαιρώνα η Ηχώ

πάνω στα δεντροσκέπαστα βουνά

οι λαγκαδιές και οι βράχοι τρέμουν

κι γύρω σου ο κισσός φουντώνει

να σου στολίζει τα μαλλιά.

*(Βγαίνει ο Τοξότης φέρνει το Μνησίλοχο δεμένο – με την
πλάτη – στη σανίδα)*

ΤΟΞΟΤΗΣ

Εντώ τώρα, που έχει φρέσκο αέρα κλάψει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχ τοξότη, σε ικετεύω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Χάνεις λόγια σου ισύ.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Εελάσκαρε λίγο το χαλκά.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Βέβια, γιατί ούχι;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχ αχ μη! Μου τον σφίγγεις!

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πιο πολύ τέλει;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχ αχ μη! Άντε να χαθείς!

ΤΟΞΟΤΗΣ

Σώπα εσύ το γκέρο σώπα.

Φέρω ψάτα εγκώ, κάτσει και φυλάξει εσένα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αυτό το καλό είδα απ' τον Ευριπίδη. Με αρνήθηκε.

*(Ο Τοξότης μπαίνει μέσα. Από μακριά φαίνεται ο Ευριπίδης
ντυμένος Περσέας)*

Α! Θεοί! Και Δία σωτήρα! Υπάρχουν ελπίδες!

Δεν μ' αρνήθηκε, όχι, ήρθε μεταμφιεσμένος σε Περσέα,
για να μου δείξει ότι πρέπει να γίνω η Ανδρομέδα.

Είμαι, όπως εκείνη, δεμένος. Φαίνεται θα 'ρθει
να με σώσει. Αλλιώς δεν θα έφτανε.

(Ακούγεται η φωνή του Ευριπίδη. Ο Μνησίλοχος μιλάει σαν
Ανδρομέδα)

Φίλες μου, κοπέλες φίλες, πώς να
ερχόμουν και από το Σκύθη να ξέφευγα;
Ακούς, ω Ηχώ, που κυβερνάς στις σπηλιές,
δέξου την παράκλησή μου αυτή, άσε με
να 'ρθω στον άντρα μου.
Άκαρδος όποιος μ' έδεσε
των θνητών τον τρισδύστυχο!
Τη γριά την άσαρκη μόλις που ξέφυγα – ανίσχυρος πάλι!
Τούτος ο Σκύθης τώρα με φυλάγει
και με κρέμασε να γίνω τροφή για τα όρνεα.
Δεν είμαι εδώ για χορό, ούτε συνομήλικες κοπέλες
συντροφεύω.
Στα δεσμά σφιχτά δεμένη με κρατούν για να με φάει το
Κήτος.
Μη μου τραγουδάτε γάμο μα τη φυλακή μου κλάψτε
που μαύρα μαύρα βάσανα η δύστυχη περνώ.
Από συγγενείς η κακομοίρα έπαθα τόσα
και κλαίω και ικετεύω τον Άδη να γλιτώσω, τον πικρό, ωχ
ωχ!
Αχ αλί στον συγγενή τον ξυριστή που μ' έντυσε γυναίκα
και μ' έστειλε εδώ στο ιερό, όπου γυναίκες εορτάζουν.
Ω δαίμονα της μοίρας μου άτεγκτε! Ω εγώ ο ταλαίπωρος!
Ποιος δεν θα δει – δεν θα μάθει

των συμφορών μου τα πάθη τα αμέτρητα;

Μακάρι το άστρο το ολόφλογο να έρθει να κάψει... αυτόν
τον βάρβαρο αντί για μένα!

Δεν θέλω να βλέπω το αθάνατο φως έτσι που είμαι και
κρέμομαι

με το λαιμό στραβωμένο και πόνους αβάστακτους

έτοιμη για το μαύρο το δρόμο του Άδη.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Χαίρε κόρη αγαπημένη! Τον πατέρα σου Κηφέα
που σ' έδωσε σ' έριξε εδώ, μακάρι οι θεοί να τον
τιμωρήσουν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ποιος είσαι εσύ, που τον πόνο μου πόνεσες;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Η αντήχησή σου είμαι. Η αναγελάστρα Ηχώ
που πέρσι εδώ, στον τόπο αυτόν
τον Ευριπίδη βοηθούσα στου έργου τ' ανέβασμα.
Όμως, τέκνο μου, κάνε αυτό που πρέπει να κάνεις εσύ τώρα.
Κλαίγε γοερά.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κι εσύ να αντηχείς συνέχεια το κλάμα μου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θα το φροντίσω εγώ. Άρχισε όμως.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ω νύχτα άγια

πόσο δρόμο διανύεις με το άρμα σου
τα αστροφόρτωτα μονοπάτια διαβαίνοντας
του άγιου αιθέρα
καθώς έρχεσαι από τον ευτυχισμένο Όλυμπο...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Όλυμπο...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Την Ανδρομέδα εμένα γιατί να με βρει
τέτοια μεγάλη συμφορά...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μεγάλη συμφορά...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αχ θάνατος θλιβερός.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θάνατος θλιβερός...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Με σκοτώνεις ω γριά φλύαρη...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Φλύαρη...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Μα το Δία, μ' ενοχλείς. Μ' εμποδίζεις πολύ...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πολύ...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Άσε με να κλάψω μόνη, να χαρώ. Πάψε...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Πάψε...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ε, άντε στα κομμάτια...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κομμάτια...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Τι κακό;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τι κακό...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Φλυαρείς...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Φλυαρείς...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κλαίγε και φώναζε...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Φώναζε...

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Κλαίγε και σπάζε...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σπάζε...

(Βγαίνει ο τοξότης κουβαλώντας την ψάθα. Ακούει αλλά δεν καταλαβαίνει ποιανού είναι η φωνή-αντήχηση)

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τι μουρμουρίζεις ισύ;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ρίζεις ισύ;...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Θα καλέσου τσ' πρυτάνεις!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Τσ' πρυτάνεις!

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τι γίνεται;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γίνεται;...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Η φωνή από πού μπρε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Που μπρε;...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Συ μурμυρίζς;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μουρμυρίζς;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Θα τις φας κι θα κλαις!...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κι θα κλαις!...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κουρουϊδεύεις συ μι μένα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μι μένα;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Όχι, εγώ, μα το Δία! Μια γυναίκα δίπλα...

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δίπλα...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Που είναι η παλιουτέτοια και μι φεύγι;

Που μι φεύγς, που;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Που μι φεύγι, που;...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Δε θα γλιτώεις.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θα γλιτώεις...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ακόμα μурμουρίζς, ε;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μουρμουρίζς, ε;...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πιάσ' την κακούργα ρε!

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κούργα ρε...

ΤΟΞΟΤΗΣ

Α παλιογύνικου μπλαμπλάδικου!

(Παρουσιάζεται πια ο Ευριπίδης ως Περσέας και απαγγέλλει τραγικά)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ω θεοί! Σε ποια βαρβάρων έφτασα γη
με πόδια φτερά - απ' τους ουράνιους δρόμους
μέσα απ' τον αιθέρα!

Για το Άργος αρμενίζω εγώ ο Περσέας
κρατώντας στα χέρια την κεφαλή της Γοργόνας.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τι λέει! Πέρει συ γραμματέα κεφάλι Γκόργκος;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Της Γοργόνας είπα.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κι εγκώ Γκόργκος λέου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ω! Τι είναι αυτός ο βράχος που βλέπω;
Και η πεντάμορφη παρθένα ποια είναι
αυτή που κάθεται δίπλα σαν καράβι;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Ξένε λυπήσου με - Δύστυχη είμαι!

Λύσε με απ' τα δεσμά μου.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Όκι, μη λαλήσει 'συ.

Καταραμένου τολμήσει λαλήσει, πετάνει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ω παρθένα! Σε λυπάμαι που σε βλέπω καρφωμένη.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Όκι παρτένα. Γκέρο είναι αμαρτημένο

Κλέπτη είνι κι πανούργκο.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Δεν ξέρεις Σκύθη τι λες.

Αυτή είναι η Ανδρομέδα, η κόρη του Κηφέα.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κοίτα πράμα του. Λίγκο σι φαίνιτι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έλα. Άσε το χέρι μου να πιάσει την κόρη.

Μη με εμποδίζεις.

Όλοι οι άνθρωποι έχουν τα πάθη τους -

Εμένα το πάθος μου είναι αυτή.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Δε σι ζηλεύου.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γιατί δεν μ' αφήνεις να τη λύσω, ω Σκύθη,
να την πάρω να πέσω στο κρεβάτι μαζί της;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πως μπορείς να θέλεις τόσο τον γέρο;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Μα τον Δία, τις αλυσίδες της θα λύσω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κι εγώ καμούτσι τούτο μαστιγκώσω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Κι όμως θα το κάνω.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κι εγώ ξιπομάχιρα κόψει τούντο το κεφάλι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ωι μου τι να κάνω! Τι να βρω!
Η άξεστη φύση του δεν νιώθει. Ανώφελο.
Άδικος κόπος να συγκινήσεις αγροίκο
με σοφίες και λεπτότητα.
Άλλη μηχανή πρέπει του τέτοιου.
Άλλος τρόπος.

(Φεύγει ο Ευριπίδης)

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πονηρό αλεπού αυτό. Αυτό ήθελε γελάσει μένα.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Έρημη μ' αφήνεις Περσέα. Θυμήσου με.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τέλει κι άλλο μαστιγκώσω εσένα;

(Ο Χορός τραγουδάει το τραγούδι της γιορτής του)

ΧΟΡΟΣ

Την Παλλάδα τη φιλόχαρη κόρη
εδώ να καλέσουμε – όπως είναι ο νόμος μας –
την Παρθένα την ανύμφευτη
που έχει – κατέχει την πόλη μας

και μόνη μονάχη ορίζει -
κλειδοκρατόρισσά της είναι.

Έλα Έλα που μισείς
τους τυράννους, όπως είναι σωστό.

Σε καλούν οι γυναίκες, έλα,
την ειρήνη μαζί σου τη φιλέορτη φέρνοντας.

Ελάτε σπλαχνικές και καλόβουλες
στο άλσος, σεβάσμιες,
όπου οι άντρες δεν κάνει να βλέπουν -
και στο φως των πυρσών φανερώστε
την αθάνατη όψη σας.

Τρέξτε, ελάτε - ικετεύουμε
Θεές Θεσμοφόρες σεβάσμιες!
Αν ήρθατε στο κάλεσμα και άλλοτε,
Ελάτε και τώρα Ελάτε,
ικετεύουμε, για χάρη μας!

*(Ο τοξότης κοιμήθηκε. Έρχεται ο Ευριπίδης - τον
συνοδεύουν ένας αυλητής και μια χορεύτρια)*

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γυναίκες. Αν θέλετε μαζί μου να έχετε ειρήνη στο εξής,
τώρα είναι η ώρα να βοηθήσετε - και κακό από μένα
ποτέ δεν θ' ακούσετε. Αυτή είναι η πρότασή μου.

ΧΟΡΟΣ

Γιατί τέτοια πρόταση;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αυτός εκεί ο δεμένος στο σανίδι, είναι συγγενής μου.

Αν μου τον δώσετε, ποτέ δεν θα πω κουβέντα για σας

– μα αν αρνηθείτε

όσες βρωμιές κρυφοκάνετε στα σπίτια σας

όλες θα τις πω στους άντρες σας

όταν τελειώσει ο πόλεμος κι έρθουν στο σπίτι.

ΧΟΡΟΣ

Εντάξει από μας. Σύμφωνες όλες.

Το Σκύθη το φύλακα όμως ανάλαβέ τον εσύ.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αυτός είναι δική μου δουλειά!

Και δική σου, ζαρκαδίτσα μου εσύ.

Όλα όσα στο δρόμο σου έλεγα, κάνε τα τώρα.

Πήγαινε λοιπόν πέρα δώθε χορεύοντας.

Κι εσύ αυλητή Τερηδώνα,

κάποιον περσικό σκοπό παίξε με τον αυλό σου.

(Ο Ευριπίδης τώρα ντύνεται γριά. Ο αυλητής παίζει, η χορεύτρια χορεύει. Ευπνάει ο τοξότης)

ΤΟΞΟΤΗΣ

Τι τόρυβο τούτο, τι γκιορτή μι ξύπνησι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Η κοπελίτσα τοξότη μου, κάνει προγύμναση.

Θα πάει να χορέψει σε κάποια παρέα.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Προγκύμναση κι χορέψει αφήσει εγκώ.

Αλαφρό είναι η γκόρη. Σα ψύλλου στην προβιά.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σήκω κορίτσι μου τη φούστα σου, έλα,

κάθησε στα γόνατα του τοξότη -

δώσε τα πόδια σου να λύσω τα σαντάλια.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Κάτσει, κάτσει κορίτσι, κάτσει. Ωι!

Σφιχτό το μπουζί της, γόγγυλος είναι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Παίξε γρήγορα αυλητή. Φοβάσαι ακόμα τον τοξότη;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Καλό το πισινό. Ωχ

Και εγκώ παίζω με σένα.

Καλί είσι. Κι φρόνιμα.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έλα κορίτσι μου, ντύσου να φεύγουμε τώρα.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Δεν πιλήσει μένα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Α! Βέβαια. Φίλησέ τον κορίτσι μου

ΤΟΞΟΤΗΣ

(Ματς - μουτς, αχ αχ)

Πολύ γκλυκό γλώσσα έχει. Τντιο μέλι.

Γιατί ντεν κοιμάτι μι μένα;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Γεια σου τοξότη. Δεν γίνεται έτσι.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Γίνιτι γκριά, γίνιτι. Χάρισε κορίτσι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Θα με πληρώσεις;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Πληρώσει ιγκώ, πληρώσει.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Έλα λοιπόν. Πλήρωσε.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Εντώ ντεν έχει. Μέσα έχει. Κρατά ισύ σαγκίτος.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Εντάξει. Και μετά τις παίρνεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ακολουρεί, έλα κουρίτσι.

Κι συ γκριά φυλάξει το γκέρο. Πως λείσι;

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Αρτεμησία.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Θα του τιμάμι. Αρταμουξία.

(Παίρνει τη χορεύτρια ο τοξότης και μπαίνουν μέσα)

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Ερμή του δόλου! Μέχρι εδώ όλα καλά πήγαν!

Φύγε αυλητή μου εσύ με τον αυλό σου

κι εγώ θα λύσω αυτόν απ' τη σανίδα.

Και κοίτα εσύ, μόλις σε λύσω

άντρας να γίνεις και βαλ' το στα πόδια

και πήγαινε τράβα στα παιδιά και στη γυναίκα σου.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Έννοια σου. Μόλις με λύσεις αυτό θα κάνω.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

Σε έλυσα. Στρίβε τώρα, τρέξε, πριν γυρίσει και σε βρει.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ

Αυτό κάνω.

(Λύνεται ο Μνησίλοχος και φεύγει. Έχει φύγει και ο αυλητής, φεύγει και ο Ευριπίδης. Βγαίνει ο τοξότης)

ΤΟΞΟΤΗΣ

Α! Γκριά, καλό το κουρίτσι;

Ντεν ξέρει όκι. Στέκιτι.

Που 'ν η γκριά; Α! Ντεν είναι;

Α γκριά, α γκέρους. Βάι βάι!

Αρταμουξία με γκέλασε.

(Κλωτσάει τη φαρέτρα του που άφησε κάτω ο Ευριπίδης)

Αντι τσακίντια κι συ γκαμώτου.

Φαρέτρος σι λένε φέρετρος είσι.

Τι κάνει τώρα; Που 'νι γκριά Αρταμουξία;

ΧΟΡΟΣ

Ποια γριά λες; Αυτή που έφερε τον αυλητή

και την κόρη;

ΤΟΞΟΤΗΣ

Ναι ναι! Ίντες ισύ;

ΧΟΡΟΣ

Έφυγε κατά κει. Και ένας γέρος μαζί της.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Φούστο κίτρινο ντικτυουτό είχι γκέρου;

ΧΟΡΟΣ

Ναι, έτσι. Τρέχα προς τα κει θα τους προκάνεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Α, γκριά μιάσμα! Ποιο ντρόμο τρέξει;

Αρταμουξίαααα!

ΧΟΡΟΣ

Τρέχα ίσια μπροστά σου, στην ανηφόρα.
Που πας εκεί; Όχι. Τρέξε προς τα εδώ.

ΤΟΞΟΤΗΣ

Α, το δύστυχο μένα. Τρέξει.

Αρταμουξίαααα!

ΧΟΡΟΣ

Τρέχε τρέχε και κομμάτια να γίνεις.
Και για μας αρκετά και οι χαρές και τα τραγούδια.
Ωρα τώρα να πάμε στα σπίτια μας.
Κι εσείς σεμνές θεές Θεσμοφόρες
Τη χάρη και τα δώρα σας μαζί μας να 'χουμε
για τη γιορτή που σας κάνουμε.

ΤΕΛΟΣ